

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй
Верховно Советей ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

(5705)
ФЕВРАЛИИН
19
СУББОТО
1949 он

Сэн 20 мүнгэн

1949 ондо хүдөө нотагуудта социалистическэ байгуулалтын гол шухала зорилгонь юу байнаб гэхэдэ, хүдөө ажалай артелише ажыхын-эмхидхэлэй талаар улам саашань бэхижүүлхэ ба колхозуудай хамтын зөөрише арбидхаха ябадал болоно.

(„Колхозууд, МТС ба совхозуудай хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай“ ССР Союзай Министруудэй Советей ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолшоо).

ССР Союзай Министруудэй Советтэ ба ВКП(б)-гэй ЦК-да

КОЛХОЗУУД, МТС БА СОВХОЗУУДАЙ ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА БЭЛЭДХЭЛЭЙ ЯБАСА ТУХАЙ

Колхозууд, машинно-тракторна станцинууд болон совхозууд ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска пленумэй шиндхэбэрине ба СССР-эй арадай ажыхы бэргээн бодхооно ба хүтжөөхэ табанжэлэй түсэбтэ иргэлтэ болгожо, хүдөө ажыхы бэргээн хэрэгтэ нилээд эхээн амжалтанууды туйлаба. Колхозуудай, МТС ба совхозуудай хүтжүүлхэ хэрэгтэ нилээд эхээн амжалтанууды туйлаба. Колхозуудай, МТС ба совхозуудай хүтжүүлхэ хэрэгтэ нилээд эхээн амжалтанууды туйлаба.

зультадууд хураггүй ехэ байжа болохо нэн. 1948 ондо хабарай тарилгын эхилхэ багта хэдэ-хэдэн колхозуудта, МТС ба совхозуудта угаа олон тракторнууд, хүдөө ажыхын машиннууд нэлбэгдэн зэвгээдэ даадуй байшоо, мүн тэршэлэн үрхэ хүрэнгэ, мори унаа ба бусад материално-техническэ зэмсэг хэрэгсэлнүүд мууса бэлдэглэн байжа, тэрэн эдэ колхозуудта ба совхозуудта тарилгын хүдэлмэрине унжагайруула болон хүдөө-ажыхын культурануудай ургасны доошлуула ябадалда хуртаба.

тарилгата севобородууды болон бусад агротехническэ хэмжээ-ябуулганууды хурдан түргэнөөр ашаглан хэрэглэхэ хэмжээнүүд түсэбүүд соо хараалагдана. Түрүүшүүлэй дүй дүршэлэй үндэнэ буури дээр олохон колхозууд, бригаданууд ба звенонууд хүдөө ажыхын культурануудай ургаса абахаар, адуу малай тоо толгойе олошоруулан үсэхөөр ба тэдэнэй ашаг шымэ дээшлүүлхээр өөһэдэнь тогтоолодон түсэбүүдэй үүлэн дүргэхэ гэсэн уялганууды абанд.

Краснодарска хизаарта — 31.200, Тамбовска областто — 23.000, Брянска областто — 169.900, Новгородска областто — 12.200 звенонууд бин болгогдобо. Колхозуудта звенонууды хүтэлхөөр эргэн колхознигууд — үндэр ургаса абадаг түрүүшүүл дэбжүүлэгдэнэ. Энэ жэлдэ яһала олон колхозуудта малай тэжээл бэлэдхэхэ бригаданууд ба звенонууд бин болгогдожо байна, тэдэнэр юу хэзэб гэхэдэ, ногоон конвейерэй таалай дээр болон фермэ шадарай участогууд дээр — тэжээлэй севобородто орошон культуранууды тариха ба элдүүлхэ, мүн тэршэлэн сабишалан халалангы таруулаха, даалгадан сабишалангай газар дээрхи үбнэ хуража абаха, силос дараха, тэжээлэй корпенлод, силосно культурануудай, нэгэ жэлэй ба олон жэлэй ногоонуудай үрхэ хүрэнгэ тариха абаха болоно.

Олохон звенонууд өөһэдтөө даалгадан участогууд дээр 1949 ондо хүдөө ажыхын культурануудай үндэр баян ургаса абаха тушаа агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай түсэбүүдэ агрономуудай туһаламжатайгаар зохоогдод, мүнөө үелдэ саа тогтоохо, үрхэ хүрэнгэ бэлдэхэ, нотагай үтэгжүүлгын зүйлнүүдэ суглуулаха хүдэлмэри хэжэ байна.

зохоохо байна. Бригада ба звено дотор хүдэлмэрин хүсье зүбөөр хубаажта табиха болон үндэр баян ургаса абаха тушаа уялгана бүхы бригадаараа ба звеногоороо дүтргэхын тулада эрэгтэй, эмэгтэй колхозник бүхэндэ үгтэхэ даалгабарине, тодорхойложо гаргаха.

1948 ондо машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэри яһала үндэр байжаран байха юм. Үнэнжээ жэлдэ колхозуудта МТС-гүй хэбн хүдөө ажыхын хүдэлмэрине 1947 онойхидо орходоо 23 процентээр ехэ болошон байгаа.

Хүдөө ажыхы хүтжөөн дэбжүүлхэ тушаа 1948 ондо туйлагдан результадууд ба гүрэнэй зүбөө колхозуудта үзүүлэн эхээн туһаламжа болбол колхозуудта, МТС ба совхозуудта газар элдүүлгын культуры улам саашань дэбжүүлхэ болон ажалай бүтээсы ехэ болгонон үндэнэ буури дээр 1949 ондо хүдөө ажыхын үмэнэ табигдад байан зорилгоуды амжалтатайгаар дүтргэхын тулада шухала хэрэгтэй услови бин болгобо.

Киевск областин Шполянска районой колхозууд бүхы орооото культуранууды тариха 26 мянган гектар газар дээрээхэ, гектар бүрин 22 центнер гэхэ гү, али түсэбөө тогтоогдонондо орходоо 3—4 центнерээр үлү ехэ, сахарай свекло тариха, 5,6 мянган гектар газарта гектар бүрин 250 центнер гэхэ гү, али түсэбөө тогтоогдонондо орходоо 60 центнерээр үлү ехэ, кукуруза тариха 1 мянган гектар газарта гектар бүрин 83 центнер гэхэ гү, али түсэбөө тогтоогдонондо орходоо 4 дахин шахуу үлү ехэ, шара будаа тариха 1,2 мянган гектар газарта гектар бүрин. 35 центнер гэхэ гү, али түсэбөө тогтоогдонондо орходоо 2 дахин ехэ ургаса ургуулаха гэсэн уялга абаба.

Колхозуудта түсэблэлгы эмхидхэхэ болон звенонууд ба бригаданууды бин болгохо ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ тохолодон дутуу дунда зүйлнүүдэ зайсуулын зорилгоор, партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органууд нимэ юумэ хэзэ уялгатай габэл.

Хабарай тарилга хэрхээр тогтоомол түсэбэ дүтргэхын тулада орооото культурануудай үрхэ хүрэнгөө өөһэдгөө үшөө хүсэд хангаадуй байшадые нэрлэбэл, Курска, Воронежско, Рязанска, Горьковско, Грозненско, Курганска, Кировскэ, Орловско, Тульска, Челябинска ба Тюменскэ областнуудай; Татарска ба Башкирскэ АССР-нүүдэй, Алтайска ба Ставропольска хизаарнуудай, Казахска ССР-эй ба Поволжын областнуудай колхозууд болоно.

Хааха хэрэгые хангалтаггүйгөөр хүтэлнэ, тэндэ олохон колхозууд лен-долгунецын үрхөө өөһэдгөө үшөө хангаадуй байла юм. Колхозууд 1949 ондо ногоо-тавилгата севобородууды ашаглан хэрэглэхэ тушаа эхээн хүдэлмэри хэжэ зэргэтэй, тингээд энээнэй дашарамда олон жэлэй ногоонуудай тарилгы нилээд ехэ болгохо хэрэгтэй. Энэ жэлэй хабарай тарилгада хэрэгтэй олонжэлэй ногоонуудай үрхэ хүрэнгэ недондонойхидо орходоо нэгэ хахад дахин ехээр хаагдаа байна. Тэрэнэе гэднэ, ондоо культурануудаар андалдахын ба худалдахын тулада 133 мянган центнер олон жэлэй ногоонуудай үрхэ гүрэнэй ресурснуудаа колхозуудта үгтэбэ. Олонжэлэй ногоонуудай үрхөө колхозууды хангаха тушаа нилээд эхээн хүдэлмэри Украинска, Туркменскэ, Армянска, Киргизскэ ба Грузинска ССР-нүүдтэ, Ивановска, Курска, Свердловска областнуудта хэгдэжэ байна. Мүн тинхын хажуугаар, олохон областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта колхозууд олон жэлэй ногоонуудай тарилгы өөһэдгөө үрхөө түшөө хүсэд хангаадуй байха юм. Илангаяа Новгородска, Челябинска, Курганска, Рязанска областнуудай, Красноярска ба Ставропольска хизаарнуудай колхозуудта ногоонуудай үрхэ хааха хэрэг мууса табигданхай.

I. Хабарай тарилгада колхозуудай бэлэдхэхэ тушаа

Мүнөө үелдэ хаа-хаанугүй колхозуудта хабарай тарилгада бэлэдхэхэ тушаа эхээн хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознууд болбол энэ жэлдэ хүдөө ажыхын хамаг бүхы культурануудай үндэр баян ургаса абаха ябадалы хангахын тулада үрхэ хүрэнгэ, зэмсэг хэрэгсэл, мори унаа, үтэгжүүлгын зүйлнүүдэ нарин хайнаар бэлэдхэжэ байна.

СССР-эй хүдөө ажыхын Министерствын, СССР-эй совхозуудай Министерствын, нотагуудай партийна ба советскэ органуудай тоосоото эмхидхэлүүд дээрээхэ харахада, колхозуудай, МТС ба совхозуудай хабарай тарилгада бэлэдхэхэ ябасан доро дурсагдабан тоо мэдэнтүүдээр тодоржо гарана габэл:

Мүн тинхын хажуугаар, олохон областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта, илангаяа Мордовско АССР-тэ, Тульска, Ивановска, Владимировска областнуудта партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органууд 1949 ондо хүдөө ажыхы хүтжөөхэ түсэбүүдэ колхозуудта хүтгэхэ хэрэгые оройтуулха ба колхозуудай үйлдэбэрин түсэбүүдэ болон бригадануудта, звенонуудта гүхэ даалгабаринууды зохоохо хүдэлмэрине хангалтаггүйгөөр эмхидхэхэ байна. Ажалай бүтээсы ехэ болгохоор хараалжа, ажал хэжэ нормоноуды ба ажалта үдэрөөр сэгнэхэ заабаринууды олохон колхозуудта мүнөө хүрэтэр шэнээр хараалдуй ба захиргаанай-управленческэ хүдэлмэрилгшээлэй тоо үсөөн болгоодуй байха юм. Үйлдэбэрин түсэбүүдэ зохоохо тушаа колхозуудай түрүүлгшээрэй ба счетоводуудай, хүдөө ажыхын мэргэжэлтэдэй инструкторна зүблөөн районуудта үнэгэргэдөөдүй. Тинмэн байдал юу гэршэлнэб гэхэдэ, зарим партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органууд болбол колхозуудта ажалы зүбөөр түсэблэхэ ба эмхидхэхэ гэшэ хүдөө ажыхы хүтжөөхэ тушаа гүрэнэй даалгабаринууды дүтргэхын тулада колхознигууды эхсүүлэн табиха шухала хэмжээ-ябуулга мүн байнаар ушар удхы тооногуй.

Үйлдэбэрин болон хүдэлмэрин түсэбүүдэ зохоохынгоо хажуугаар колхозууд үйлдэбэрин бригаданууды бэхижүүлхэ ба звенонууды эмхидхэхэ тушаа эхээн хүдэлмэри хэжэ байна. Украинска ССР-эй колхозуудта 410.000 звенонуд, Курска областто — 45.500, Воронежска областто 40.700,

Наран сэгсэгтэй үрхэ хаахын талаар Казахска ССР-эй, Башкирскэ АССР-эй, Алтайска хизаарай ба Омско областин колхозууд зокомдожо ябана.

Үрхэнэй-контроль лабораториуудта үрхэ шалгаад үзэхэдэ, бог буртаг болхотой дээрээхэ, кондиционно бэшэ болошон үрхэн нилээд ехэ бин байхынь харуула, тэрэ хаага үрхэ хүрэнгэ сээрлэхэ ба тэрэнэй тарилгада бэлэдхэхэ ябадалай шаархайн муу байхынь гүшэлнэ. Үрхэ хүрэнгэ шалгах ябадалай шаар муутай байхан ушарнууд Кемеровско, Свердловско, Горьковско, Новосибирскэ областнуудай, Красноярска хизаарай ба Белорусска ССР-эй колхозуудта үзэгдэнэ.

КОЛХОЗУУД, МТС БА СОВХОЗУУДАЙ ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА БЭЛЭДХЭЙ ЯБАСА ТУХАЙ

(Ургэлжлэл)

сортвой тарилгада хүжэ үргэлжээд орохо ябадалыг дүргэлжээ еһотой. Энэ зорилгы бэлтгэхин тулада өөздтөө бин бүхы сорговой үрхэ хүрэнгы тооложо абаха ба тэрэнне тарилгада зүбөөр хэрэглэхэ шухала. Тиньмэ байтар, олохон областнуудай, хизаарнуудай ба республикануудай партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органоуд болбол колхозууды өөздын сортовой түрөөр хангаха тушаа хэмжээ абадаггүй ба сортвой үрхэнэй, илангаяа шэнэ ба хомор районированна сортуудай дутуурын хүсэлдүүлхэ нэмэлтэ аргаболомжууды бэдэржэ олохонд тэдэндэ шухала туһаламжа үзүүлнэгүй. Горьковско, Калужска, Орловско, Рязанска, Смоленскэ, Курскэ, Кировскэ ба Иркутскэ областнуудта энэ хүдэлмэри хангалтаггүйгээр эмхидхэгдэбэн байна.

1949 ондо сортвой тарилгада хүжэ үргэлжээд орохо ябадалыг хангахын зорилгоор, андалдажа абахын тулада гүрэнэй ресурснуудһаа 9527,0 мянган центнер хабар тарилгада культурануудай сортвой ба хайжаруулагдмал үрхэн колхозуудта үгтээбэ. Тээд, сортвой үрхэ юрын түрөөр андалдажа ябадал олонхи областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта эмхидхэгдэдүй. Олохон областнуудай, хизаарнуудай ба республикануудай партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органоуд энэ хүдэлмэринг бүри орой тээш хэжээр хойшолоулжа байхдаа, ехэхэн алдуу гаргана гэжээ.

1949 оной хабарай тарилгы хүдөө ажыхын бүхы культурануудай өөрхын үрхэ хүрэнгөөр колхозууды хангахын зорилгоор, мүн тэршэлэн ургасы дээшлүүлжэ шухала услови болохо байһан орооһото культурануудай сортвой тарилгыг хүжэ үргэлжээд хэжэ ябадалда энэ жэлдэ шэлжэн орохо

Хүдөө ажыхын зэмсэг хэрэгсэл ба мори унаа бэлэдхэхэ тушаа

Хабарай тарилгы амжалтатгайгаар үнэргэхэ ябадал хадаа колхозуудай мори унаа болон хүдөө ажыхын зэмсэг хэрэгсэлы хаһа саг соонь бэлэдхэ түхээрхэ ба полевой хүдэлмэри дээрэ зүбөөр хэрэглэхэ ябадалһаа нилээд ехээр дуудыдаха болоно.

Энэ оной февралын 1-дэ колхозууд морин плугуудай, сейлжүүдэй ба культиваторнуудай хахадһаа ехэхини хэлыбэн заһаад байба. Хабарай полевой хүдэлмэридэ хүдөө ажыхын зэмсэг хэрэгсэлнүүды хэлыбэн заһаа ажалыг Украинска, Казахска, Киргизска, Молдавска ССР-нүүдэй, Ставропольска хизаарай, Ростовско, Омско, Новосибирскэ, Курскэ, Чкаловска ба Грозненско областнуудай колхозууд хайнаар ябуулжа байһанд.

Хэдэ-хэдэн областнуудта, хизаарнууд ба республикануудта партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органоуд болбол колхозуудта хүдөө ажыхын зэмсэг хэрэгсэлнүүды хабарай полевой хүдэлмэридэ хаһа саг соонь бэлэдхэхэ хэрэгтэй еһотой ехэ анхарал хандуулнаггүй. Кировскэ, Вологодско, Молотовско, Калининскэ, Костромско, Томско, Новгородско ба Ленинградска областнуудай колхозуудта зэмсэг хэрэгсэлнүүды хэлыбэн забарилтагга илангаяа муугаар эмхидхэгдээ.

Центросоюз болон нотаг-нотагудай советскэ органоуд хадаа машина зэмсэг завахын тулада шухала хэрэгтэй нүүрээр, түмэрээр ба бусад хэрэгсэлээр, мүн тэршэлэн ажыхын багажа зэмсэгээр, аргамжаар ба тэргын тооор колхозууды таһаралтаггүйгээр хангаха ябадалыг эмхидхэдүй байшоо.

Олонхи областнуудта, хизаарнууд ба республикануудта энэ жэлдэ колхозууд хүдэлмэрин адуу малай үбэлжэлгэдэ үнэргэхэ жэлнүүдэхидхэ орходоо жэцээгүй хайнаар бэлэдхэбэн байба. Олонхи колхозуудта мори унаань мүнөө үедэ яһала хайн ба хангалтаттай байна гэжээ.

Украинска ССР-эй, Московско, Воронежско, Владимирска, Калининска, Псковско ба бусад олон областнуудай колхозуудта мори унаа хабарай полевой хүдэлмэри

Убэлэй агротехническэ хэмжээ-ябууланууды үнэргэхэ тушаа

Энэ жэлдэ олонхи областнуудай, хизаарнууд ба республикануудай колхозууд үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябууланууды недондойхидо орходоо нилээд

„БУРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН“
2. 1949 оной февралын 19.

гэбэн зорилгыг дүргэхин тулада СССР-эй хүдөө ажыхын Министрство, партийна ба советскэ органоуд нимэ юумэ хэжэ уялгатай байна гэбэл:

а) хабарай тарилга хэжэдэ хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр орооһото, тобото, техническэ культурануудай, хартаабын, овоочной ба хүдөө ажыхын бусад культурануудай үрхэ хаалгыг хаана-яангүй эйрын үдэрүүдтэ дүргэхээр колхозуудта үрхэ хүрэнгын фонднууды бин болгохо хүдэлмэриг эрид шууд хайжаруулха, тинхэдэ олон жэлэй ногоонуудай өөрхын үрхөөр колхоз бүхэни дүрэн хангаха тухай тусгаар анхарал хандуулха болоно. Тинхын тулада колхозуудай догтоодын аргаболомжы дүрэн хэрэглэхэ, мүн тэршэлэн колхозуудһаа ба колхознигуудһаа үрхэ худалдан абаха ябадалыг эмхидхэхэ;

б) үрхэ сээрлэхэ ажалыг шангадхаха тушаа хэмжээ абаха, орооһо сээрлэхэ бүхы машинанууды бүтээс эхэтэйгээр хүдэлгэжэ, хабарай тарилгада үрхэ хүрэнгэ бэлэдхэ ябадалыг колхоз бүхэндэ тон богонхон болж соо дүргэхэ ябадалыг хангаха. Яровизаци хэжээр хараалагдаад байһан районнуудта тарилгыг яровизацилагдан үрхөөр тариха ябадалыг хангаха тушаа колхозуудта бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ. Үрхэ хүрэнгын ургаса проценте ба шадалыг ехэ болгохын зорилгоор, хойто ба зүүн зүгүүдэй гатар нотагуудта академик Лысенкин методээр үрхэ дулаасуулха ябадалыг үргэнөөр эмхидхэхэ;

в) юрын тариагаар андалдажа, гүрэнэй складуудһаа сортвой үрхэ хүрэнгы колхозуудай шэлжээ абалгы, мүн тэршэлэн колхозуудэй хоорондо үрхэ андалдажа ябадалыг ойрын саг соо хангаха, тинхын зорилгоор мори унаа болон шэрлэгын зэмсэг хэрэгсэлнүүды шухала хэрэгтэй болжон тоогооруу гаргажа таһиха.

ридэ бэлэдхэхэ ябадал хайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Зарим областнуудта ба республикануудта, илангаяа Кировскэ, Молотовско, Вологодско, Костромско областнуудта, Удмуртска, Татарска ба Чувашска АССР-нүүдэй колхозуудай хүдөө ажыхын хүдэлмэрин нилээд ехэхэн хубинь мори унаагаар хэгдэдэг байһан аад, хүдэлмэрин адуу малыг хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэ ябадал хангалтаггүйгээр ябуулагдана. Эдэ областнуудай ба республикануудай олохон колхозуудта ажал хүдэлмэри дээрэ мори унаадаа эзэн бшээр хандаха ябадал мүнөө хүрэтэр усадхагдагүй, хүдэлмэрин адуу малай байра байдал ба харууалга муугаар табигданхай.

Колхозуудта хүдөө ажыхын зэмсэг хэрэгсэлнүүды хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэ ябадалыг хожомдолы ойрын саг соо усадхаха, машина зэмсэгүүды забарилхан тулада колхозууды нүүрээр, түмэрөөр ба бусад хэрэгсэлээр хангаха ябадалыг хайжаруулха, мори унаага полевой хүдэлмэридэ бэлэдхын талаар бин байһан дутуунуудаа зайлуулха, хабарай тарилгыг үедэ шухала хэрэгтэй болохо үбэ тэжээлэй запаснууды колхоз бүхэндэ бин болгохо, полевой хүдэлмэрин эхилтэр мори сарнуудаа хайнаар элээүүлжээр ба амаруулхаар таһиха, мүн тэршэлэн хомут тоног ба тэргэ гэхэ мэтыг хүсэд бэлэн болгохо.

Хабарай тарилгада колхозуудай бэлэдхэхэ талаар дутуу дунда зүйлнүүды хаһа саг соонь зайлуулхын, зэмсэг хэрэгсэлнүүды забарилха шанарыг хайжаруулхын, колхозуудай резервүүдыг хүсэд дүрэнээр элэрүүлэн олохын ба ургасыг улам дээшлүүлхын тулада тэдэниг үлэмжэ дүрэнээр хэрэглэхын зорилгоор, партийна ба советскэ органоуд болбол мүйрээжэ байһан колхозуудтай хоорондо хабарай тарилгада тэдэнэй хэрэгтэ бэлэн болоһонд аян бүхы талаарыг харалсан шалгалсаха болон тэрэ шалгалтын результатууды колхознигуудай хамтын суглаанууд дээрэ эрхэбшэ эршэн хэлэхэ ябадалыг эмхидхэхэ уялгатай.

хайнаар үнэргэжэ байха юм. Колхозуудай поли дээрэ 30 миллион тонноһоо дээшэ гэхэ гү, али недондойхидо орходоо 5,7 миллион тонно ехэ аргал шэбхэ гаргагдаһан байха юм. Украинска ССР-эй колхозууд энэ жэлдэ поли дээрэ 3,9 миллион тонно гэхэ гү, али үнэ-

рэгшэ жэлэйхидэ орходоо гурба дахин ехэ, Курска областнин-630 мянган тонноор, Воронежско областнин — 180 мянган тонноор үлүү ехэ наг шэбхэ гаргаба. Рязанска областнин колхозууд поли дээрэ 1.360 мянган тонно гэхэ гү, али недондойхидо орходоо хоёр дахин үлүү ехэ аргал шэбхэ зөөжэ гаргаһан байба. Башкирска АССР-эй, Мордовско АССР-эй, Крымскэ, Курганска, Орловско, Омско, Ульяновска, Чкаловска ба Тюменскэ областнуудай колхозуудта поли дээрэ наг шэбхэ зөөжэ гаргаха хүдэлмэри үнэргэжэ жэлэйхидэ жэшээгүй эмхитэйгээр ябуулагдана.

Тингэжэ байхадань, зарим ногуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органоуд болбол наг шэбхэ суглуулха ба поли дээрэ зөөжэ гаргаха хүдэлмэриг колхозуудта эмхидхэхэ тухай еһотой ехэ анхаралаа хандуулнаггүй. Белорусска ССР-тэ, Ивановска, Владимирска, Кировскэ, Калужска, Горьковско, Вологодско, Новгородско, Псковско, Калининска, Ярославска, Смоленскэ, Великолукска, Брянска, Костромско областнуудта, Чувашска ба Марийска АССР-нүүдтэ энэ хүдэлмэри мууса ябуулагдана, тээд тэндэ органическэ үтэгжүүлгын зүйлнүүд гээшэ үндэр ургаса абахын түлөө тэмсэлдэ тон шухала зэбсэгүүдэй нэгэниг мүн болохо байһанин мэдээжэ. Эдэ ба мүн бусадшыг областнуудай колхозуудта торф болон известкыг газараа үтэгжүүлээр хэрэглэхэ аргатай байһан аад, тэрэнниг нулаар хэрэглэнэ.

Химическэ промышленностин амжалтатгайгаар хэрэгсэл болдоһон ба хүтжөөһөн ябадал болбол энэ жэлдэ минеральна үтэгжүүлгын зүйлнүүды үйлдбэрлэн гаргалгы нилээд ехэ олгохо база бин болгобо гэжээ. 1949 ондо хүдөө ажыхы хадаа 1948 ондо зөөжэ абаашаанда орходоо 18,3 процентээр ехэ байһанай урда тэхэй 1940 онойхидо орходоо 33 процентээр үлүү ехэ минеральна үтэгжүүлгын зүйлнүүды абахын гээшэ. Мүн тинхэ зуура, химическэ промышленностин Министрство болбол минеральна үтэгжүүлгын зүйлнүүды бутархайгаар үйлдбэрлэн гаргаха тухай правительствын даалгабарыг хангалтаггүйгээр дүргэлтэ болгоно. 1949 ондо техническэ культуранууды тариха газарта хэрэглэхээр минеральна үтэгжүүлгын зүйлнүүды гаргажа үгэлгэ ехэ болгодохо байна. Тээд тэдэниг колхозуудай зөөжэ абаашаха ябадал хангалтаггүй байна бшуу.

Иймэ шалтагаан дээрэбшэ, намарай тарилгада хабар тэжээл үгэхэн ба хабарай тарилга хэжэ газарта тараагдаха байһан үтэгжүүлгын зүйлнүүд мүнөө үедэ Сельхозснабай складууд дээрэ угаа ехээр сугларшоод хэбтэнэ. Минеральна үтэгжүүлгын зүйлнүүды халан муугаар хадагалһан ушарнууд бин. Тинхэ зуура, минеральна үтэгжүүлгын зүйлнүүды хадагалха складууды бариха түсбэжэл бүри дүргэгдэнхэй. Ярославска, Тульска ба Новгородско об-

Кадрууды бэлэдхэхэ тушаа

Хүдөө ажыхыг хүтжөөн дэбжүүгын зорилгоудыг шиндэхлэгдэ угаа шухала хэмжээ-ябуулануудай нэгэниг хадаа кадруудыг хурган бэлэдхэхэ хэрэг болоно. Хүдөө ажыхын тусхай хургуулинуудта, курсануудта, семинаруудта ба кружогуудта колхозуудай түрүүлгшэнэрэй олонхын, үйлдбэрлэн бригадануудай бригадирнууд, зэноводууд, жирийн колхознигууд хуржа байна бшуу. Украинска ССР-тэ 710 мянган гаран колхознигууд агротехническэ буралсалда хабаадуулагданхай. Тэрэнхидэ гадна районнуудта богонхон болзорой курсануудта болон семинаруудта 115.640 зэноводууд, 29.800 бригадирнууд хуралсана. Смоленскэ областыдо агротехническэ кружогуудта 50 мянган эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд хуралсана.

Кружогуудта, богон болзорой курсануудта ба семинаруудта колхознигууд болбол үндэр ургасын мастернуудай түрүү дүй дүршэлыг болон хүдөө ажыхын эрдэм нарын туйлаанууды судалжа байна. Олохон колхозуудта хүдөө ажыхын культурануудай үндэр баян ургаса ургуулха, агротехническэ шухала тусхай кружогууд эмхидхэгдээд байна.

Тинхын хажуугаар, зарим областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органоуд болбол агротехническэ буралсалы хангалтаггүйгээр эмхидхэнэ. Сталинградска областыдо ажал хэжэ шадаха колхознигуудай оройдоо 14 про-

ластнуудай облгүйсэдкомууд 1948 ондо түсбэй еһоор 60 складуудыг бариха гэжэ хараалһан байгааһыг наа, бүри дэгшэлы складтай барилгыг хангаггүй энэ.

Хүдөө ажыхын культурануудай үндэр ехэ ба тогтууртай ургаса абахын түлөө тэмсэлдэ бэлтгүүлжэ тон шухала агротехническэ хэмжээ-ябуулануудай нэгэниг хадаа газарай хүрхэндэ шингэнойто суглуулхын тулада саһа тогтоохо, хайрам бариха ябадал болоно. Энэ хэмжээ-ябууланууд СССР-эй тала газарта ба модото тала газартай районнуудай колхозуудта илангаяа ехэхэн удхатай байха юм.

Мүнөө үедэ олонхи областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта саһа тогтоохо хүдэлмэри хэтын тулада поли дээрэ колхознигуудай олоороо гараха ябадал эмхидхэгдэбэ, илангаяа январь нара соо энэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Энэ оной февралын 1-эй мэдээгээр манай орой колхозуудта 11,8 миллион гектар гэхэ гү, али недондойхидо орходоо гурба дахин ехэ газарта саһа тогтоохо хүдэлмэри хэгдэһэн байгаа.

Украинска, Казахска ССР-нүүдтэ, Омско, Саратовска, Курганска, Курска ба Чкаловска областнуудта, Алтайска хизаарта, Башкирска, Татарска, Мордовско АССР-нүүдтэ саһа тогтоохо хүдэлмэри амжалтатгайгаар ябуулагдана.

Тинхын хажуугаар олохон колхозуудта саһа тогтоохо хүдэлмэри дутамаг ябуулагдана. Хүдөө ажыхын культурануудай ургасыг дээшлүүлхэ хэрэгтэ үбэлэй сагай агротехническэ хэмжээ-ябууланууды бэлтгүүлхэ гээшэ угаа шухала удхатай гэжэ тоолоод, колхозуудта нотагай үтэгжүүлгын зүйлнүүды суглуулха ба поли дээрэ зөөжэ гаргаха, минеральна үтэгжүүлгын зүйлнүүды зөөжэ асарха, саһа тогтоохо ба поли дээрэ хабарай хайрамай уһа тогтоохо хүдэлмэриг шагнагдаха шухала. Партийна ба советскэ органоуд хадаа намарай тарилгада хабар тэжээл үгэхэ ба харууалха, хабарай культуранууды тариха газарта үтэгжүүлгын зүйлнүүды тарааха тушаа колхозуудай нарын хайн бэлэдхэлы хангаха еһотой. Имэ зорилгоор, наг шэбхэ ба торфыг поли дээрэ зөөжэ гаргаха тушаа, үнэбэ ба нотаг дээрэхи үтэгжүүлгын бусад зүйлнүүды суглуулха болон минеральна үтэгжүүлгын зүйлнүүды Сельхозснабай складуудһаа зөөжэ абаашаха тушаа даалгабаринууды колхоз, бригада ба зэно бүхэндэ ойрын үдэрүүдтэ хүргэхэ, тингэхын тулада шухала хэрэгтэй мори унаа болон шэрлэгын хэрэгсэлнүүды гаргажа үгэхээр хараалха шухала. Колхоз, бригада, зэно бүхэндэ үтэгжүүлгын зүйлнүүды зөөжэ тушаа тогтоомдол даалгабаринууды тэдэнэй хэрэгтэ дүргэжэ байһанай хойноһоо үдэр бүрнин хинналта таһиха. Телпиз ба парнигууды хаһа саг соонь хэлыбэн заһаха, шэнээр бариха ба түхээрэ ябадалыг хангаха шухала.

Хүдөө ажыхыг хүтжөөн дэбжүүгын зорилгоудыг шиндэхлэгдэ угаа шухала хэмжээ-ябуулануудай нэгэниг хадаа кадруудыг хурган бэлэдхэхэ хэрэг болоно. Хүдөө ажыхын тусхай хургуулинуудта, курсануудта, семинаруудта ба кружогуудта колхозуудай түрүүлгшэнэрэй олонхын, үйлдбэрлэн бригадануудай бригадирнууд, зэноводууд, жирийн колхознигууд хуржа байна бшуу. Украинска ССР-тэ 710 мянган гаран колхознигууд агротехническэ буралсалда хабаадуулагданхай. Тэрэнхидэ гадна районнуудта богонхон болзорой курсануудта болон семинаруудта 115.640 зэноводууд, 29.800 бригадирнууд хуралсана. Смоленскэ областыдо агротехническэ кружогуудта 50 мянган эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд хуралсана.

Кружогуудта, богон болзорой курсануудта ба семинаруудта колхознигууд болбол үндэр ургасын мастернуудай түрүү дүй дүршэлыг болон хүдөө ажыхын эрдэм нарын туйлаанууды судалжа байна. Олохон колхозуудта хүдөө ажыхын культурануудай үндэр баян ургаса ургуулха, агротехническэ шухала тусхай кружогууд эмхидхэгдээд байна.

Тинхын хажуугаар, зарим областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органоуд болбол агротехническэ буралсалы хангалтаггүйгээр эмхидхэнэ. Сталинградска областыдо ажал хэжэ шадаха колхознигуудай оройдоо 14 про-

цургуулинуудай багшанарыг хабаадуулха юм. Колхозуудта лекцинууды уншыхын тулада, хүдөө ажыхын институтуудай ба техникумуудэй багшанар болон научна хүдэлмэрилэгшэдэй хуура хадаа ябадалыг эмхидхэхэ. Колхознигуудай буралсал хадаа түрүүлгшэй дүй дүршэлыг үргэнөөр хэрэглэхын ту-

II. Хабарай тарилгада МТС-үүдэй бэлэдхэхэ тушаа

Энэ жэлдэ машинно-тракторна станцинууд болбол үнэргэжэ жэлнүүдэхидэ орходоо үлэмжэ ехэ техникээр зэбсэгжүүлгэдэ хабарай тарилгада орохон гээшэ. Машинно-тракторна паркын хүсэ шадал нилээд ехэ болохо юм. 15 мориной хүсэтэйгээр тоолож, 1948 оной хабартай сасуулха болоо һаа, тракторнуудай тоонь — 17 процент, плугууд — 11 процент, культиваторнууд — 19 процент, сейлжүүд — 20 процент нэмэхэ байна. Мүнөө жэлдэ МТС-үүд болбол эсгэр оройной конструкциин, хүрхыг элдүүлхэ ба тарилга хэжэ шэнэ шэнэ машинанууды яһала олоор абаха юм гэбэл: гүнзэггээр хахалдаг (повыгодубильтэй) гурбан корпусо тракторна плугууд, пружинна шүдтэй борнойнууд, таряаногоо тариха ба квадратно-гнездовой сейлжүүд, лэн тарилдаг 44-рядна сейлжэ ба бусад болоно. МТС-үүдэй техническэ зэбсэгжүүлгын ургалта болбол техникыг хаһа саг соонь бэлэдхэ ба хүдөө ажыхыда шадамар бэрхээр хэрэглэхын түлөө машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ тусгаар харюусалга даалгана.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолы дүргэлтэ болгохо, 1948 ондо МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд болбол машинно-тракторна парк хэрэглэхэ ябадалы нилээд хайжаруулан, мүн полевой хүдэлмэрин болзорыг богон болгоһон ба шанарыг хайжаруулан байха юм. МТС-үүдэй тракторна хүдэлмэрин түсбэ бол-

лада, тэрэнне үргэн олон колхознигуудай шадамар болгохын тулада зорюулагдаха еһотой. Тэрэ хадаа колхозуудай ажабайдалтон нигтаар холбогдонхой байн ба хүдөө ажыхын культурануудай ургасыг дээшлүүлхэ гэбэн шухала хэрэгтэ зорюулагдаһан байха зэрэгтэй.

Энэ жэлдэ машинно-тракторна станцинууд болбол үнэргэжэ жэлнүүдэхидэ орходоо үлэмжэ ехэ техникээр зэбсэгжүүлгэдэ хабарай тарилгада орохон гээшэ. Машинно-тракторна паркын хүсэ шадал нилээд ехэ болохо юм. 15 мориной хүсэтэйгээр тоолож, 1948 оной хабартай сасуулха болоо һаа, тракторнуудай тоонь — 17 процент, плугууд — 11 процент, культиваторнууд — 19 процент, сейлжүүд — 20 процент нэмэхэ байна. Мүнөө жэлдэ МТС-үүд болбол эсгэр оройной конструкциин, хүрхыг элдүүлхэ ба тарилга хэжэ шэнэ шэнэ машинанууды яһала олоор абаха юм гэбэл: гүнзэггээр хахалдаг (повыгодубильтэй) гурбан корпусо тракторна плугууд, пружинна шүдтэй борнойнууд, таряаногоо тариха ба квадратно-гнездовой сейлжүүд, лэн тарилдаг 44-рядна сейлжэ ба бусад болоно. МТС-үүдэй техническэ зэбсэгжүүлгын ургалта болбол техникыг хаһа саг соонь бэлэдхэ ба хүдөө ажыхыда шадамар бэрхээр хэрэглэхын түлөө машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ тусгаар харюусалга даалгана.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолы дүргэлтэ болгохо, 1948 ондо МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд болбол машинно-тракторна парк хэрэглэхэ ябадалы нилээд хайжаруулан, мүн полевой хүдэлмэрин болзорыг богон болгоһон ба шанарыг хайжаруулан байха юм. МТС-үүдэй тракторна хүдэлмэрин түсбэ бол-

машинно-тракторна паркыг бэлэдхэхлэг недондойхидо үлэмжэ амжалтатгайгаар ябуулагдажа байна. 1949 оной февралын 1-дэ тракторнуудай намар-үбэлэй забарилгын түсбэ 66 процент дүргэгдэһэн байба. Үнэргэжэ жэлэйхитэй сасуулбал, 18 мянган трактор, 15 мянган плуг, 16 мянган сейлжэ, 18 мянган культиватор үлүү олоор забалдад байна гэжээ. Московско, Алма-Атинска, Черновика ба Закарпатска областнуудай бол Латвийска ССР-эй МТС-үүд тракторнуудаа заһажа хүсэд дүргэгдэһэн байха юм. Тракторнууд ба хур ажыхын машинанууды заһаха түсбэ доро дурсагдаһан областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта амжалтатгайгаар дүргэгдэжэ байна гэбэл:

Намар-үбэлэй забарилгата хэжэ түсбэ сасуулбал, 1949 оной февралын 1-дэ забарилгатаһанын процентээр

Тракторнууд	Плугуу	Сейлжүүд
75	75	69
76	71	67
93	71	63
93	86	74
82	66	76
71	66	54
72	72	69
78	57	50
70	63	56
70	67	57
93	70	63
80	54	70

Тракторнуудай ба хүдөө ажыхын машинануудай забарилганыг нилээд дээрэ хангалтатгайгаар ябажа байхадань, зарим областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта МТС-үүдэй машинно-тракторна паркы мүнөө хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэхын талаар ехэхэн хожомдохо ябадал гарган байха юм. Курска, Горьковско, Пензенскэ, Калининска, Кировскэ, Смоленскэ, Молотовско, Костромско, Новгородско, Псковско областнуудай ба Марийска АССР-эй МТС-үүд тракторнууд ба хүдөө ажыхын машинанууды забарилгын талаар хожомдохо ябадал. Эдэ ба мүн бусадшыг олон областнуудта забарилгын аалхан температуртэй ябажа байһанин юн дээрэй болооб гэжээ, тэндэхинотагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органоуд хадаа забарилгыг эхилхэ болзороо алдан ба мүнөө үедэ өөздынгоо хожомдолыг зайсуулха болон хойно хожомдохо ябаһан МТС-үүдтэ шухала туһаламжа үзүүлхэ тушаа еһотой шагна хэмжээ абанаггүй.

Зарим областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органоуд болбол забарилга дээрэ ажалы эмхидхэхэ ба забарилгын шанарай хойноһоо хинан хараха тухай анхаралаа хүсэд таһихагүй. Горьковско, Саратовска, Сталинградска, Рязанска, Воронежско областнуудай, Ставропольска ба Красноярска хизаарнуудай МТС-үүдтэ шалгалта хээд үзэхэдэ, мууза забарилгадан тракторнууды ба хүдөө ажыхын машинанууды бэлэн болоо гээд гаргаһан ушарнууд элэрүүлгэдэбэн.

Транспортна машино-бүтээлгын Министрство болон автомобильна ба тракторна промышленностин Министрство болбол тракторна детальнууды, илангаяа С-60, С-80 ба СТЗ—НАТИ гээжэ гү-

сенячна тракторнуудта хэрэгтэй детальнууды, мүн тэршэлэн тогтоомолом номенклатурын еһоор подшинигуудыг бүтэргаргаха ба хүдөө ажыхыда эмхидхэхэ тушаа даалгабарны дүргэгдэһэн болгохо ябадалы хангангүй, тэрэн дээрэбшэ боложо МТС-үүд совхозууды запасной частынууд хангаха ябадалда табалдадуруулана. Транспортна машино-бүтээлгын Министрствын хэдэ хэдэн водууд гусенична тракторнууд хэрэгтэй угаа шухала детальнууды бүтээхэ үйлдбэрине болоһон аалханаар шудална, тинхэ араа эдэ детальнууды МТС совхозуудта үгэхэ түсбэлыг дууд саг үргэлжэ дүргэнхэй.

Хүдөө ажыхын машино-бүтээлгын Министрствын заводууд хабарай тарилгада хэрэгтэй сейлжүүд, культиваторнууд, лучильниг морин плугууд ба борнойнууд түсбэбшэ ба хүдөө ажыхыда түсбэбшэдэ дүргэнхэй.

Зарим обкомууд, крайкомусоюзна республикануудай комитетуудай ЦК-нууд хүдөө ажыхын машинанууды, мүн тэршэлы тракторнуудта ба хүдөө ажыхын машинануудта хэрэгтэй запасныг частынууды ба подшинигууды бүтээн гаргалта хинналта ба анхар

КОЛХОЗУУД, МТС БА СОВХОЗУУДАЙ ХАБАРЫ ТАРИЛГАДА БЭЛЭДХЭЛЭЙ ЯБАСА ТУХАЙ

(Түвшээ)

хэрэгтэй горючине 1948 онойхдо орходоо ехээр МТС-үүдтэ абаашан байна. Ставропольска хизаарай, Сталинградска, Курска, Крымска, Тамбовска областнуудай олохон МТС-үүд хабарай тарилгада хэрэгтэй горючине дүрэн абаашанхай байна гэшээ.

МТС-үүдтэ горючяар ба түрхихэ тооор хангаха тушаа хүдэлмэрийн амжалтатгайгаар ябахын ба мун тэршэлэн нефтин ажахы хабарай тарилгада бэлдэхэнь хажуугаар, хэд хэдэн областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта энэ хэрэгтэ тимэ шухала удхатай юм гэжэ тоолодоггүй байха юм. Чкаловска, Рязанска, Кировска, Молотовска, Кемеровска, Новосибирска областнуудта, Алтайска хизаарта, Татарска, Чувашска ба Башкирска АССР-үүдтэ горючине зөөжэ абаашалга аалхын темпээр ябуулагдана, хабарай тарилгада шухала хэрэгтэй горючине запасууды халагалхын тулада нэмжэ уюулхээр нефтетары багтамжатай болгохын арга бэдэрнэгүй. Мүнөө бин байхан нефтетарнууд олохон МТС-үүдтэ хэлбэр заагдангай, мун тэршэлэн заправка хэхэ эмсэг хэрэгсэлүүдтэ полевой хүдэлмэридэ мууса бэлдэхэдэнэ.

Тракторнууд ба хүдөө ажахын машинанууды наадгүй найнаар ба бүтээсэ хэтэйгээр хүдэлгэхэ ябадалы хангаха шадлаха мэргэжлэй кадрнуудаар МТС-үүдтэ хүсэлдүүлхын тулада областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта трактористнууды ба тракторна бригадануудай бригадирнууды хурган бэлдэхэ тушаа, тэршэлэн механизаторска кадрнуудай мэргэжлэ дээшлүүлжэ тушаа яһала ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байха юм.

Мүнөө үедэ механизацин хургулинуудта ба МТС-үүдтэ дэргэдэхэ курсануудта 174 мянга гаран трактористнууд хуража байна, тэдээр 1949 оной хабар анха түрүшынхэ тракторай рулда бууха болоно. Хамта 4 мянга гаран трактористнууд тракторна бригадануудай бригадирнууд болохо хүдэлмэрилхөөр бөө бэлдэжэ байна.

Трактористнууд ба тракторна бригадануудай бригадирнууды хурган бэлдэхэдэ Украинска ССР-тэ, Воронежска, Курска, Тамбовска, Чкаловска, Ростовска, Владимирска, Свердловска, Кемеровска, Томска областнуудта, Бурят-Монголой ба Удмуртска АССР-үүдтэ амжалтатгайгаар абажа байна.

Молдавска ССР-тэ, Псковско, Новгородско ба Смоленскэ областнуудта трактористнууды бэлдэхэдэ муугаар эмхидхэгдэнхэй. Запим областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта, илангала Пензенска, Молотовска, Тамбовска, Горьковска ба Саратовска областнуудта трактористнуудай ба тракторна бригадануудай бригадирнуудай мэргэжлэ дээшлүүлжэ тушаа хүдэлмэри хангалтаггүйгөөр ябуулагдана, Вологодско, Тюменскэ, Читинскэ областнуудта, Чувашска ба Марийска АССР-үүдтэ трактористнууды ба тракторна бригадануудай бригадирнууды хэлбэр бэлдэхэ хэрэгтэ мүнөө хүртээр түшөө ороодуй.

Колхозуудтай договорнууды баталха, үйлдэбрийн түсэбүүдэ зохиохо, мун тэршэлэн тракторна бригадануудай ямар хүдэлмэри хэхэ байхан тэрэ бүхэнэй хэмжээ ба планарай талаар уялгата агротехническэ эрилтэнууды хэдэ шэнэн гүнзэггээр хахалха, үрхэ тариха нормо, үрхэ хэдэ шэмэн гүнзэггөөр тариха ба хүдэлмэри бүхэни дүргэхэ болзор гэхэ мэты готорхойлон гаргаха, тракторна бригадануудта даалгаринууды зохиохо тушаа хабарай тарилгын хийтэр МТС-үүдтэ угаа шухала ба ехэнэ хүдэлмэри хэгдэхэ еһотой.

Мүнөө үедэ МТС-үүдтэ тракторна бригаданууды трактористнуудай, принципнууды ба хангаха хүдэлмэрилгэхэдэй мэргэжлэй кадрнуудай хүсэлдүүлэн табиха тушаа хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Олохон тракторна бригаданууд 1949 оной үйлдэбрийн даалгарини үзбэшэн хэлсээд байхалаа, харьяата колхоздоо ургаса дээшлүүлжэ, горючине, материал, запасной частынууды алмажа арбиха байха, хүдөө ажаллэй бүхэ хүдэлмэрийн шанары найжаруулха болон тракторна хүдэлмэрийн үнэ сэнгы хамдаруулха тушаа ехэ болгодонон утамал уялганууды бөө дээрэ даажэ абанад.

Баба, бригадануудай полевой станциуды түхээр хэ хүнүүдэй байда вагончигууды хэлбэр за-

ахаа хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Зүгөөр, олохон областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта колхозуудтай договор баталха, үйлдэбрийн түсэбүүд ба даалгаринууды зохиохо тушаа хүдэлмэри түшөө эхилээдүй ба бүри орой болгохо хээр хойшлуулагдажа байна. Мун тэршэлэн 1948 ондо баталагдаһан договорнуудта МТС-үүд ба колхозуудай абанан уялгануудай хэрэгтэ дүргэһэни хэлбэр колхознигуудай хамтын суглаанууд дээрэ үзбэшэн хэлсээд аалиханаар ябуулагдана.

Партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай ба МТС-үүдтэ зарим хүдэлмэрилгэхэд болбол договорнууды баталалга болон тэдэни райгүйсэдкоммуудта регистрацилыгэ дан ехээр унжагайруулга, заримдаа колхознигуудай эдбхитэй хабадалгагүйгөөр ба хамтын суглаанууд дээртү хэлсэжэ үзэнгүйгөөр, хабарай полевой хүдэлмэрийн эхилэн хойно хэлдэ байхан үнзэрэгшэ жэлүүдтэй алдуу эндүе дахин дабтажа байна гэшээ. Энэнэ дээрээ болохо, МТС ба колхозуудтай хоорондохин зүб харилсаанинь эблэдэг ба колхозуудта хүдөө ажахын хүдэлмэринүүд хэха саг соонь шанар найтайгаар үнзэрэгшын түлөө МТС-үүдтэ харюусалган бага болдог байхан юм.

Хабарай полевой хүдэлмэрийн эхилтэр багахан саг үлөөд байна, гинимэ хадан ССР-эй хүдөө ажахын Министрствын, партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай хойшоолуушагүй зорилго болбол машинно-тракторна станцинуудай хамаг бүхэ материално-техническэ эмсэг хэрэгсэлүүд хабарай тарилгада бэлдэхэжэ түргэнөөр дүргэхэ абадал болоно.

Энэ зорилгоор нимэ юумэ хэхэ шухала габэл:

а) тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудай забарилгыгэ тоогоодомол болзор соонь заагаагүй дүргэхэ тушаа хэмжээ абаха, мун тинхэнэ забарилгыгэ эрхим шанартайгаар хэжэ хангаха;

б) хабарай полевой хүдэлмэрийн эхилтэр МТС бүхэндэ хабарай тарилгада дүрэн хүрэхэ хэмжээтэйгээр горючине болон түрхихэ тононуудай запас бин болгохоор МТС-үүдтэ нефте-продуктууды зөөжэ абаашаха ябадалы шангадхаха. Горючине болон түрхихэ тоно халагалхын тулада нэмэлтэ нефтетарнууды нотаг дээрэ бэдэржэ олохо тушаа хэмжээ абаха;

в) колхозуудтай МТС-эй договор баталха хэрэгтэ ойрын үдэрүүдтэ дүргэжэ, тэрэни хэха саг соонь хаража үзэхэ ба райгүйсэдкоммуудта регистрацила ябадалы хангаха. Договорнууды болон нэмэлтэ хэлсээнүүды баталхалаа, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдтэй түрэл бүхэни дүргэхэ болзорой ба шанарай талаар МТС болон колхозуудай өөлд хоорондын абаалсаа уялганууды зүбөөр тогтоохо тухай тусгаар анхалалаа хандуулжэ. Колхозуудтай МТС-эй баталхан договорнууды колхознигуудай хамтын суглаанууд дээрэ үзбэшэн хэлсэлгы эмхидхэхэ;

г) механизаторска кадрнууды бэлдэхэ ба хэлбэр бэлдэхэ хүдэлмэри найжаруулжа, МТС бүхэндэ трактористнууды, тракторна бригадануудай бригадирнууды, принципнууды, учетчик-заправщикнууды болон механиканиуды бэлдэхэ ба хэлбэр бэлдэхэ тушаа тогтоогодонон түсэбүүдэ заагаагүй дүргэхэ ябадалы хангаха. Тракторна бригаданууды трактористнуудай, принципнууды, горючине зөөжшдөөр болон бусад хангаха хүдэлмэрилгэхэдөөр наяр хүсэлдүүлжэ табиха;

д) 1949 ондо МТС-үүдтэ үйлдэбрийн түсэбүүдэ, мун тэршэлэн тракторна бригадануудта үтгэхэ жэлэй даалгаринууды хэха саг соонь зохиохо ябадалы хангаха. Тракторна бригадануудта үтгэхэ даалгаринууд соо хабарай, зунай ба зун-намарай сагуудта хэгдэхэ тракторна хүдэлмэринүүдтэй хэмжээ амаар-амарын иланга тогтоохо, мун тэршэлэн трактор бүхэнөөр хэхэ ажаллэй показателнууды саг-сагаар иланга ба тракторна бригадын тракторист бүхэнэй хэхэ халаанай ба дунда жэһэнэй сүдхын нормонууды хараалжа;

е) тракторна бригаданууды нүдэл нефтетараар, заправка хэхэ эмсэгээр, мун тэршэлэн полевой хүдэлмэрийн үедэ тракторнуудай хойнохоо техническэ хаууналга хэхын тулада багажа эмсэгүүдээр ба запасной частынуудай хангаха. Поли дээрэ тракторна бригадануудта техническэ туша-

ламжа үзүүлхын тулада нүдэл ремонтно мастерскойнууды хэха саг соонь бэлэн болгохо.

Хэдэ хэдэн областнууд, хизаарнууд ба республикануудта үнзэрэгшэ жэлдэ хабарай полевой хүдэлмэринүүдэ үнзэрэгшөөр МТС бүхэнэй хэрэгтэ бэлэн болоһоние хайса шалгажа үзөөгүй ба тэндэ бин байхан дутуунууды зайлуулаха тушаа шухала хэмжээ абагаагүй байхан хадан, хабарай полевой хүдэлмэрийн үедэ олохон МТС-үүдтэ тракторна паркнуудай ажалгүй мин байха ушарнууд угаа олон үзэгдэнэ, үдэрлэгшэ нормонууды дүргэггүй байжа, тэрэн хабарай тарилгын болзорны удааруулха ябадала хүргэнэн юм. Тинимэ дутуунууды гаргахгүйн, хабарай полевой хүдэлмэридэ МТС-үүдтэй хэха саг соогоо бэлдэхэ ябадалы хангахын, машинно-тракторна паркы шанар найтайгаар зайлахын түлөө МТС-эй хүдэлмэрилгэхэдэй харюусалгы дээшлүүлхын зорилгоор, ССР-эй хүдөө ажахын Министрство, партийна, советскэ органууд болбол хабарай полевой хүдэлмэрийн эхилгэхэ түрүн нэгэ харааха оройтонгүй, хабарай полевой хүдэлмэридэ МТС бүхэнэй хэрэгтэ бэлэн болоһоние шалгажа үзэхэ болоно.

Хабарай полевой хүдэлмэридэ МТС-үүдтэ хэрэгтэ бэлэн болоһон тухай сэгнэлтэ үгэхэдэ, доро дурсагдаһан показателнууд дээрээ үндэлэхэ болоно гэбэл:

а) тракторнууд, хүрхэ элдүүлжэ, тарилга хэхэ ба хүдөө ажахын бусад машинанууд болон эмсэгүүдэ забарилха түсэбөө хэрэгтэ дүргэһэни ба тэрэнэй шанары болон плугуудта предлужнигууды хүсэлдүүлжэ табиһани;

б) горючине ба түрхихэ тононууды зөөжэ асарха түсэбөө дүргэһэни. МТС-эй нефтебазануудай ба тракторна бригадануудай нэгэ газартаа байха ба нүдэлээр ябаха бүрин бүтэн нефтетараар болон заправкача эмсэг хэрэгсэлээр хангаһани;

в) трактористнуудай, тракторна бригадануудай бригадирнуудай, принципнуудтэй, учетчик-заправщикнуудтэй, механиканиудтэй, агроноуудтэй болон агрономелинаторнуудтэй кадрнууды бэлдэхэ ба хэлбэр бэлдэхэ түсэбөө дүргэһэни, механизаторска кадрнууды бэлдэнэ ба хэлбэр бэлдэнэ шанарынь;

г) нүдэл ремонтно мастерскойнууды бэлдэнэ, тэдэни слесарно-монтажна багажа эмсэгүүдээр ба запасной частынуудай дүрэн хангаһани, автомашинуудай хэрэгтэ бэлэн байһани ба забарилхан шанары, тракторна бригадануудтэй шухала хэрэгтэй эмсэг хэрэгсэлээр хангадангани;

д) хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэ хэхэ ба полинууды хамгаалха модо буулгаха хүдэлмэри хэхын тулада, колхозуудтай МТС-эй договор баталһани;

е) тракторна бригаданууды хүнүүдээр хүсэлдүүлжэ табиһани, мун тэдэни колхозуудта бажигчлэн даалганани, тракторна бригадануудта үйлдэбрийн даалгаринууды ба график — маршрутнууды тогтоожо үгэһэни;

ж) колхозууды агротехническэ талаар хангаха, харьяата колхозуудтаа ногоо тарилгата севооборотто орохо түсэбүүдэ болон полинууды хамгаалха модо буулгаха түсэбүүдэ зохиожо табиһани халасха болоно.

Хабарай полевой хүдэлмэринүүдтэ МТС-үүдтэй бэлэн болоһоние шалганан результадууд тохой акт бэшээд, тэрэн соогоо полевой хүдэлмэринүүдтэ МТС-үүдтэй хэрэгтэ бэлэн болоһон тухай сэгнэлтэ үгэхэ, хабарай тарилгада МТС-үүдтэй хэхэн бэлдэхэдэ ямар дутуунууд бин байһани тэмдэлжэ ба тэдэни зайлуула болзонынь зааха байна.

Хабарай тарилгата МТС-үүдтэй хэрэгтэ бэлэн болоһоние шалганан результадууды МТС-үүдтэй Советдүд дээрэ үзбэшэн хэлсэхэ. Республикануудай Министрүүдтэй Совет, крайгүйсэдкомууд ба облгүйсэдкомууд болбол хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлдэхэ талаар хойно хожомдожо ябаһан МТС-үүд ба райончүд бин байһан тэдэ МТС-үүдтэй директорнуудтэй ба райгүйсэдкоммуудтэй түрүүлгэнээрэй тоосбоото элдхэлүүдэ дуулаха, эндэ элрүүлгэдэн дутуунууды хэха саг соонь зайлуулаха тушаа шууд хэмжээ абаха ба шухала хэрэгтэй болон ушарнуудта

МТС-үүдтэй полевой хүдэлмэридэ хэрэгтэ бэлэн болоһоние дахин дабхар шалгажа үзэхэ болзор тогтоохо уялгатай.

Мүнөө хабар ороһото культуранууды тарихын хажуугаар, ССР-эй тала газарта ба модото тала газартай районуудта хамгаалгын модо буулгаһан зурууд газарнууды бин болгохо тушаа ехэнэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Энэ хүдэлмэри хэжэ дүргэхэ хэрэгтэ шэнээр байгуулагдаһан ой модо хамгаалгын станцинууд тусгаар ехэ үргэгтэй байха юм.

III. Совхозуудай тарилгада бэлдэхэ тушаа

1949 ондо ССР-эй совхозуудай Министрствын, ССР-эй мяханай ба хүнэй промышленностин Министрствын ба ССР-эй эдээ-хоолой промышленностин Министрствын совхозууд недондойхиодо орходоо үлэмжэ эмхитэйгээр хабарай тарилгада бэлдэхэ байна.

1949 оной февралын 1-дэ тракторнуудай намар-үбэлэй забарилгын гүрэнэй түсэб бүхы системн совхозуудтаар 77,5 процент дүргэдээд байба, тэдэнэй дунда ССР-эй совхозуудай Министрствын совхозуудтаар 79 процент дүргэһэн байгаа. Хамта 272 совхоз тракторнууды зааха түсэбөө хүсэд дүргэһэнэй, тэдэнэй дунда Ростовскэ зерногостртын совхозууд оролоно. Украинска ССР-эй, Куйбышевска, Пензенска, Тамбовска, Читинскэ областнуудтэй, Татарска ба Удмуртска АССР-үүдтэй совхозууд тракторнууды ба хүдөө ажахын машинанууды хэлбэр заажа дүргэхэ дүтөө.

Мүнөө хабарай полевой хүдэлмэридэ машинно-тракторна паркы бэлдэхэ талаар Узбекскэ ССР-эй, Крымскэ, Грозненско, Кемеровскэ, Смоленскэ, Тюменскэ областнуудтэй совхозууд оройтожо байна. Мун тинхын хажуугаар Красноярска хизаарай, Сталинградска, Саратовска ба бусад областнуудтэй зарим совхозуудта муугаар заагдангай тракторнууды ба хүдөө ажахын машинанууды бэлэн болобо гэжэ гаргаха абадал үзэгдэнэ.

Манай оройной урда гүтэхэй районнуудай—Украинска ССР-эй, Краснодарска ба Ставропольска хизаарнуудтэй, Ростовско, Астраханска, Сталинградска областнуудтэй олонхи совхозууд хабарай тарилгада хэрэгтэй горючине дүрэн зөөжэ абаашад байна.

ССР-эй мяханай ба хүнэй промышленностин Министрствын совхозуудта, мун тэршэлэн Казахска ССР-эй совхозуудта горючине шэрлэгэ аалиханаар ябуулагдана.

1949 ондо совхозууд болбол шэнэ шэнэ тракторнууды ба хүдөө ажахын машинанууды яһала олоор абахан гэшээ, энэнэй дашарамда совхозуудта механизаторска кадрнууды бэлдэхэ ба хэлбэр бэлдэхэ тушаа ехэнэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Совхозуудтэй дэргэдэхэ курсануудта ба механизацин хургулинуудта мүнөө үедэ 16,5 мянган трактористнууд хуража байна. Совхозуудта механизаторска кадрнууды бэлдэхын талаар ажал хэрэгүүднэй юрэхын дээрэ хангалтагай байбашэ. ССР-эй эдээ-хоолой промышленностин Министрствын совхозууд, мун тэршэлэн Узбекскэ ССР-эй, Казахска ССР-эй, Челябинска, Курганска, Новосибирскэ областнуудтэй совхозууд тус хүдэлмэри ябуулхын талаар ехээр хожомдожо ябанад.

Олонхи совхозууд 1949 оной хабарай тарилгада хэрэгтэй ороһото ба бовоо культурануудтэй үрхэ хүрэнгөөр өөһлөгшэ дүрэн хангаад байна. ССР-эй мяханай ба хүнэй промышленностин Министрствын ба ССР-эй эдээ-хоолой промышленностин Министрствын совхозуудта үрхэ хаалга бусад совхозуудтаа найнаар табигдахай. ССР-эй совхозуудай Министрствын талаар хамта 31 областнуудтэй, хизаарнуудтэй ба республикануудтэй совхозуудта үрхэ хаалга хүсэд дүргэдэ байна гэбэл, тэдэнэй дунда Украинска ССР-тэ, Белорусска ССР-тэ, Литовско ССР-тэ, Молдавска ССР-тэ, Латвийска ССР-тэ ба Эстонско ССР-тэ, Краснодарска хизаарта; Ростовско, Крымскэ, Калининградска, Кемеровскэ, Иркутска, Московско, Смоленскэ ба бусад областнуудтэй. Тинхэдэ Азербайжанска ССР-эй, Ставропольскэ хизаартай, Брянска, Тульска, Опловско областнуудтэй совхозууд үрхэ хаалгы дүргэхэ дүтөө.

Олохон совхозууд мүнөө үедэ үрхэ хүрэнгэ сзбэрлэхэ ба тэрэ-

ССР-эй хүдөө ажахын Министрство, ССР-эй ой модоной ажахын Министрство, нотаг нотагуудай партийна ба советскэ органууд болбол ой модо хамгаалгын бүхы станцинууд хабарай полевой хүдэлмэрийн эхилмэсээр өөһлөгшөө үйлдэбрийн ажал-ябуулгы дэлгэрүүлэн ябуулжа шадыхын тулада, тэдэни шухала хэрэгтэй мэргэжлэтэй ба хүдэлмэришлэй кадрнуудаар, үйлдэбрийн ба албангзарай байрануудаар, тракторнууд ба бусад машинануудаар хангаха тушаа хэмжээ абаха уялгатай.

III. Совхозуудай тарилгада бэлдэхэ тушаа

1949 ондо ССР-эй совхозуудай Министрствын, ССР-эй мяханай ба хүнэй промышленностин Министрствын ба ССР-эй эдээ-хоолой промышленностин Министрствын совхозууд недондойхиодо орходоо үлэмжэ эмхитэйгээр хабарай тарилгада бэлдэхэ байна.

1949 оной февралын 1-эй мэдээгээр, бүхы системн совхозуудта ороһото ба бовоо культурануудтэй үрхэ хүрэнгын 93-94 процентн сзбэрлэгдэн байба. ССР-эй совхозуудай Министрствын совхозуудта сзбэрлэгдэн үрхэнбөө 73 процентн тарилгын кондицила хүргэдбээ, бусад системн совхозуудта — 80 процент тухай болоод байна.

Правительствын үгэһэн даалгарини ёһоор олохон совхозууд 1949 ондо хүжэ үргэлжээд сортовой тарилга хэхэ хэрэгтэ ороһон тулада өөһлөгшөө сортовой үрхөө дүрэн хангаба. Крымскэ, Ростовско областнуудтэй, Краснодарска ба Ставропольска хизаарнуудтэй, Узбекскэ ССР-эй совхозууд сортовой үрхөө бусадтаа дээрээр хангалданхай. Уралай, Сибириин районнуудтэй ба Казахска ССР-эй совхозууд сортовой үрхөө дутамаг хангадан байна. Эла районуудтэй совхозууд болбол Правительствын үгэһэн туһалахины дутамаг хэрэгтэ, кондицино бэшэ ба сортовой бэшэ үрхэнүүдэ гүрэнэй ресурснуудтаа үгтэхэ сортовой үрхөө андалдаха абаха ябадалы эмхидхэнгүй. Приморско, Хабаровска хизаарнуудтэй, Тюменскэ, Читинскэ, Челябинска, Новосибирскэ областнуудтэй, Казахска ССР-эй совхозууд үрхэ хүрэнгэ андалдаха абадала мүнөө хүртээр бодото дээрэ түшөө ороодуй.

Ногоо тарилгада полевой ба тэжээлэй севооборудны хурдан түргэнөөр ашаглахын зорилгоор, совхозууд энэ жэлдэ олон жэлэй ногоонууды тариха тарилгата нилээд ехээр үргэхэхэ еһотой. Олохон совхозууд тарилгыгаа түсэбөө дүргэхэ ябадалы хангаха хэмжээтэйгээр олон жэлэй ногоонуудтэй үрхэ хүсэд хаагаад байна гэшээ, тэдэнэй дунда ССР-эй эдээ-хоолой промышленностин Министрствын, ССР-эй хүдөө ажахын Министрствын совхозууд оролоно. ССР-эй совхозуудай Министрствын совхозууд олон жэлэй ногоонуудтэй тариха үрхөө өөһлөгшөө дүрэн хинхаха тушаа хэмжээ абанагүй.

Олохон совхозууд саһа тогтоохо, поли дээрэ наг шэбхэ зөөжэ гаргаха, мун бусад ондошы үтгэжүүлгын зүйлүүдэ суглуулха мэтын үбэлэй сагай агротехническэ хэмжээ-ябуулганууды муугаар бэлдүүлжэ байна. Саратовска, Челябинска, Чкаловска областнуудтэй, Алтайска хизаарай ба Казахска ССР-эй совхозуудта энэ хүдэлмэри илангала муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Хабарай тарилгада совхозуудтэй хэха саг соонь ба али бүхы талаар бэлдэхэ ябадалы хангаһан зорилгоор, ССР-эй совхозуудай Министрство, ССР-эй мяханай ба хүнэй промышленностин Министрствын, ССР-эй эдээ-хоолой промышленностин Министрствын совхозууд болбол трест ба совхоз бүхэндэ тарилгада бэлдэхэй хэрэгтэ байһани тон богинохон болзор соо хаража үзэхэ, тракторнууд ба хүдөө ажахын машина эмсэгүүдэ саг болзор соонь шанар найтайгаар забарилха, горючине зөөжэ асарха, механизаторска кадрнууды хурган бэлдэхэ, үрхэ хүрэнгэ тарихаар бэлэн болгохо, минеральна үтгэжүүлгын зүйлүүдэ асарха ба поли дээрэ наг шэбхэ зөөжэ гаргаха ябадалууды хангаха хэмжээ-ябуулганууды зохиохо ба хүсэндэ үргэхэ зэргэтэй. Совхозуудта үйлдэбрийн түсэбүүдэ зохиохо, мун тэршэлэн хабарай тарилгын даалгаринууды огдолени, бригада ба зверо-

нуудта хүргэхэ, үйлдэбрийн зэм хэрэгсэлүүдэ ба газар эдлүүр участогууды тэдэндэ даалга үгэхэ хэрэгтэ ойрын үдэрүүд дүргэхэ. Хойно хожомдожо хан совхозууды эмхидхэлэй ажил талаар бажигчлэхэ тушаа хэжэ-ябуулганууды зохиохо, хабарай тарилгада бэлдэхэ хэхэдэ ба тэрэни үнзэрэгшэ тэдэ туһаламжа үзүүлжэ болоно. Ой модоной-мелниоративна бригаданууды эмхидхэжэ түргэнөөр дүргэхэ тэдэни мэргэжлэй кадрнуудтэй хүсэлдүүлжэ табиха, тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудтэй зэбсэгжүүлжэ ябадалы ханга шухала.

ССР-эй совхозуудай Министрство, ССР-эй мяханай ба хүнэй промышленностин Министрствын, ССР-эй эдээ-хоолой промышленностин Министрство, нотагуудай партийна ба советскэ органууд болбол хабарай полевой хүдэлмэрийн эхилгэхэ түрүн нэгэ харааха оройтонгүй, совхоз бүхэнэй хабарай полевой хүдэлмэридэ хэрэгтэ бэлэн болоһоние шалгажа үзэхэ уялгатай.

Хабарай полевой хүдэлмэридэ совхозуудтэй бэлэн болоһоние сзбэрлэхэдэ, доро дурсагдаһан показателнууд дээрээ үндэлэхэ болоно гэбэл:

а) тракторнууд, автомобильнууды хүрхэ элдүүлжэ ба тарилга хэхэ дэжэ хүдөө ажахын машина эмсэгүүдэ забарилха түсэбөө дүргэһэни ба тэрэнэй шанары предлужнигтай плугууд, шлейф волокушанууд, борнойнууд гэрмэтээр бригадануудтэй ба звероноудтэй хэрэгтэ хангадангани;

б) нүдэл ремонтно мастерскойнууды түхээржэ, тэдэни шухала хэрэгтэй арга хэрэгсэлүүдээр, хэрэгтэ багажа эмсэгүүдээр ба запасной частынуудаар хангаһани хараха болоно. Полевой хүдэлмэридэ ябаха үедэ тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудтэй хойнохоо техническэ харууланууды ба агрегадууды слесарно-монтажна эмсэгээр хангаһани нефтетараар ба заправкача эмсэг хэрэгсэлээр хангаһани;

в) типовой түхээрлгын ёһоонд агрономелинаторна бригадануудтэй тракторнуудаар ба машинануудаар хангаһани, полинуудтэй хамгаалха хабарай сагта муугаар буулгаха түсэбөө дүргэхын тулада модо тариха үрхөө ба модо буулгаха хэрэгсэлээр хэрэгтэ хангадангани;

г) нинтэ тарилга хэхэ түсэбөө ёһоор ороһото культурануудтэй үрхэ ногоонуудтэй ба али хабарай культурануудтэй кондицинон үрхөө, ургаса ехээр сортовой үрхэ хүрэнгөөр совхозуудтэй али хирэ хангадангани, сортовой үрхэ андалдаха абаха түсэбөө дүргэһэни, үрхэ хүрэнгэ хэрэгтэ халагалжа ба бүрин бүтэн байлганани;

д) үбэлэй сагай агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудтэй түсэбөө (нэгэ шэбхэ ба нотаг дээрхи бусад үтгэжүүлгын зүйлүүдэ зөөжэ гаргаха, минеральна үтгэжүүлгын зүйлүүдэ зөөжэ асарха, саһа тогтоохо гэхэ мэтэ) дүргэлтэ болгонони.

Хабарай полевой хүдэлмэридэ совхозуудтэй хэрэгтэ бэлэн болоһоние шалгажа үзэһэн результадууд тухай ССР-эй совхозуудай Министрствын тогтооһон форманы ёһоор акт зохиоодо, тэрэн соого эндэ элржэ гараһан дутуунууды зайлуулаха саг болзор соонь хэха үгэхэ болоно. Шалгалтын результадууд болбол совхозуудтэй хүдэлмэрилгэхэдэй үйлдэбрийн техническэ үзбэлүүд дээрэ үзбэшэгдэн хэлсэгдэхэ еһотой.

Мүнөө үедэ колхозуудта, МТС-үүд ба совхозуудта хабарай тарилгада найнаар бэлдэхэ ба үнзэрэгшын түлөө, 1949 ондо хүдөө ажахын бүхы культурануудтэй үндэр ургаса абахын түлөө социалистическэ мурсын дэлгэрээд байна. Партийна организацинууд болбол хүдөө ажахын ажалладай патриотическа дэбжэлгы толгойлохо, хүдөө ажахы дэбжүүлжэ ба хүжээд тушаа өөһлөгшөө урда табигдаа байһан зорилонууды колхознигуудта, МТС ба совхозуудтэй хүдэлмэрилгэхэдэ үргэнөөр ойлгуулха болон хабарай тарилгада бэлдэхэ хурдан түргэнөөр дүргэхын ба тэрэни амжалтатай найнаар үнзэрэгшын тулада элсүүлэн табиха уялгатай.

Харюусалгата редактор Д. Д. ЛУБАНОВ.